

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู
เครือข่ายพรหมพิราม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

The Relationship between the Transformational Leadership and Job
Satisfaction of Teachers Phrompiram 3 Cluster under the Phitsanulok Primary
Educational Service Area Office 3

อโรญา อยู่ยังเกตุ¹ นิคม นาคอ้าย²
Aroya Yooyangket, Nikom Nakai

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายพรหมพิราม 3 2) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเครือข่ายพรหมพิราม 3 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กับ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเครือข่ายพรหมพิราม 3 เป็นวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 108 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลผ่าน Google Forms สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ย และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเครือข่ายพรหมพิราม 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเครือข่ายพรหมพิราม 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเครือข่ายพรหมพิราม 3 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกและส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก ($r = .923$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ (Keywords) : ความสัมพันธ์; ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง; ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู

Abstract

The objectives of this research article were: 1) to study the transformational leadership of school administrators Phrompiram 3 Cluster; 2) to study their job satisfaction; 3) to study the relationship between their transformational leadership and job satisfaction of teachers. This quantitative research was conducted with a sample of 108 educational institution administrators and teachers. The research instruments consisted of questionnaires measuring transformational leadership and teachers' job satisfaction. Data were collected via Google Forms. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and content analysis.

Received: 2025-11-04 Revised: 2025-11-24 Accepted: 2025-11-27

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คุรุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Educational Administration Master of Education, Pibulsongkram Rajabhat University. E-mail: Aroya9306@gmail.com

² อาจารย์ประจำ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Permanent Lecturer Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University. E-mail: Nikom.n@psru.ac.th

The results indicated that administrators in the Phrompiram 3 Cluster demonstrated a high level of transformational leadership, while teachers reported the highest level of job satisfaction. Furthermore, the analysis revealed a strong positive correlation between transformational leadership and teachers' job satisfaction ($r = .923$), which was statistically significant at the .01 level.

Keywords: relationship; transformational leadership; job satisfaction of teachers

บทนำ (Introduction)

การจัดทำแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ประเทศไทยต้องเผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด - 19 ซึ่งก่อให้เกิดการเจ็บป่วยและเสียชีวิตของประชากร ส่งผลให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจและการใช้ชีวิตของประชาชน ดังนั้น การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศท่ามกลางกระแสแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งจากภายในให้สามารถเติบโตต่อไปได้อย่างมั่นคงท่ามกลางความผันแปรที่เกิดขึ้นรอบด้าน และคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565: 1) ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านการวางแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา จำเป็นจะต้องมีทักษะในด้านภาวะผู้นำ เพราะภาวะผู้นำเป็นกระบวนการใช้อิทธิพลเพื่อโน้มน้าว จูงใจคนหรือกลุ่มคนเพื่อกระตุ้นหรือสร้างความพึงพอใจให้เกิดความพยายามร่วมกัน รับรู้ว่าจะอะไรคือสิ่งสำคัญในองค์กร และเพื่อกระตุ้นพฤติกรรมการทำงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ช่วยให้เห็นจุดมุ่งหมายขององค์กรได้อย่างชัดเจน ภายใต้การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก (ภัสราภรณ์ จอมโชติ, 2563: 2) อาจกล่าวได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำ ซึ่งภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาองค์กร เนื่องจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะทำให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดตามทฤษฎีของ Bass and Avolio (1990 อ้างถึงใน เยาวลักษณ์ เกิดซ้ำ, 2565: 12-14) ซึ่งมีองค์ประกอบพฤติกรรมเฉพาะ 4 ประการ คือ 1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางปัญญา 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

ผู้บริหารเป็นผู้ที่สนับสนุนการทำงานโดยการแบ่งงานให้คนอื่นทำอย่างชัดเจนมีหน้าที่ในการดำเนินการจัดทำนโยบายเพื่อให้ปฏิบัติตามปฏิบัติสร้างวิสัยทัศน์สร้างแรงจูงใจให้แก่ทีมงานดูแลงานอื่น ๆ ในทีมงานพร้อมทั้งเป็นผู้ให้คำแนะนำการทำงานให้ผู้อื่น (ฉิรดา เวชญาลักษณ์, 2567: 4) และมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการปฏิรูปการศึกษาทั้งยังเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ และมีบทบาทที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาสถานศึกษาในทุกด้าน ทำให้สถานศึกษามีความเจริญก้าวหน้า และมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ทำให้เกิดความรัก ความศรัทธา และยอมรับปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและเต็มศักยภาพจากบุคลากรครูโดยผู้บริหารจำเป็นต้องคำนึงถึงความพึงพอใจของผู้ใต้บังคับบัญชาด้วย โดยความพึงพอใจจะมีผลต่อความสำเร็จของงานและองค์กร เมื่อผู้ใต้บังคับบัญชามีความสุขจะส่งผลไปในทางที่ดีต่อการปฏิบัติงาน ผลงานที่ได้มีคุณภาพ ดังนั้น ผู้บริหารควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและความพึงพอใจในการทำงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ความพึงพอใจในการทำงานเป็นความรู้สึกที่ดีต่อการทำงาน ทั้งสภาพแวดล้อมที่ดี ระบบที่ดี เพื่อนร่วมงานที่ดี ผู้บังคับบัญชาที่ดี จะก่อให้เกิดสภาพทางสังคมสูงและสามารถปรับบุคลิกภาพของตนให้เข้า

กับสภาพสังคมทั้งภายในและภายนอกองค์กรได้ (ชาลิตา วงศ์ใหญ่, 2564: 3) ในการจัดการศึกษาจะประสบความสำเร็จหรือเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ปัจจัยที่มีค่าและมีความสำคัญเป็นลำดับแรก ที่อาจทำให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้นั้นคือ ทรัพยากรมนุษย์ เพราะทรัพยากรมนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของทุกองค์กร เนื่องจากในการปฏิบัติงาน การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กรจะทำให้เกิดผลงานและพฤติกรรมการทำงานขององค์กร (บาหยัน โคตรพรมศรี และคณะ, 2564: 65) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ได้ศึกษาวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 ซึ่งจะช่วยเป็นทิศทางในการกำหนดแนวทางและเป้าหมายในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร บุคลากรในหน่วยงานและหน่วยงานในสังกัดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเป้าประสงค์ข้อที่ 4 ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษาได้รับการดูแลความปลอดภัยจากภัยคุกคาม 9 รูปแบบ ได้แก่ ภัยเสพติด ภัยความรุนแรง ภัยพิบัติต่าง ๆ อุบัติเหตุ โรคอุบัติใหม่ ฝุ่น PM 2.5 การค้ามนุษย์ การคุกคามในชีวิต และทรัพย์สิน รวมถึงอาชญากรรมไซเบอร์ สามารถปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ และรองรับวิถีชีวิตใหม่ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี โดยมีอำนาจในการดูแลผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา ประกอบด้วยห้องที่อำเภอวัดโบสถ์อำเภอพรหมพิราม อำเภอนครไทย และอำเภอชาติตระการ จากนโยบายดังกล่าว ข้างต้นเป็นสิ่งที่ต้องยึดถือและปฏิบัติดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา จึงมีนโยบายและจุดเน้นให้สถานศึกษาดำเนินการตามที่กำหนดไว้ ในพันธกิจข้อที่ 5 พัฒนาระบบการบริหารจัดการของหน่วยงานในสังกัดให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเหมาะสมกับบริบท (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3, 2567: 27) ซึ่งในยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วนี้ ผู้บริหาร สถานศึกษา จึงจำเป็นต้องใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสมจึงจะส่งผลให้ทำงานสำเร็จและไม่มีอุปสรรค เนื่องด้วยสถานศึกษามีฝ่ายงานในการบริหาร ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการงาน ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไปซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากบุคลากรในสถานศึกษา

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กับ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเครือข่ายพรหมพิราม 3 เพื่อนำไปใช้พัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครูต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายพรหมพิราม 3
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเครือข่ายพรหมพิราม 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเครือข่ายพรหมพิราม

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเครือข่ายพรหมพิราม 3 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ Bas and Avolio (1990 อ้างถึงใน เยาวลักษณ์ เกิดซ้ำ, 2565: 12-14) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูตามแนวคิดของ Herzberg (1959: 45-49 อ้างถึงใน สุทธารัตน์ วิเศษพานิช, 2566: 123) มาประยุกต์ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ และด้านความก้าวหน้าของงาน

1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 13 คน และครู จำนวน 132 คน เครือข่ายพรหมพิราม 3 รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 145 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 13 คน โดยเลือกแบบเจาะจง และครูผู้สอนจำนวน 95 คน รวม 108 คน ได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1986 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 43) โดยใช้วิธีการเทียบสัดส่วนตามจำนวนครูและวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพรหมพิราม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 13 โรงเรียน

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาดำเนินการในระหว่างเดือน พฤษภาคม-กรกฎาคม พ.ศ. 2568

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลสถานภาพ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ มีจำนวน 7 ข้อ 2) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ มีจำนวน 6 ข้อ 3) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา มีจำนวน 5 ข้อ และ 4) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีจำนวน 8 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 102-103)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเครือข่ายพรหมพิราม 3 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความสำเร็จในการทำงาน จำนวน 3 ข้อ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือจำนวน 4 ข้อ ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ จำนวน 6 ข้อ ด้านความรับผิดชอบ จำนวน 6 ข้อ และด้านความก้าวหน้าของงาน จำนวน 6 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 102-103)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามถึงผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายพรหมพิราม 3 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลประกอบการวิจัย

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามออนไลน์ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเครือข่ายพรหมพิราม 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยแนบลิงค์ และ QR code ไปพร้อมกับหนังสือขอความอนุเคราะห์ โดยกำหนดระยะเวลาในการตอบกลับและติดตามเป็นระยะ

3.3 ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พบว่า แบบสอบถามทุกฉบับมีความถูกต้องสมบูรณ์สามารถนำไปสู่ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามข้อมูลสถานภาพโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเครือข่ายพรหมพิราม 3 ในภาพรวมรายด้าน และรายข้อ ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 121)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเครือข่ายพรหมพิราม 3 ในภาพรวมรายด้าน และรายข้อโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 121)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเครือข่ายพรหมพิราม 3 โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product - moment correlation coefficient) โดยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) (พรพนธ์ ลีกิจวัฒน์, 2554: 149)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล รองลงมา คือการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายพรหมพิราม 3 โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อ	ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		ระดับ	ลำดับ
		($\bar{X}$)	S.D.		
1	การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.37	.62	มาก	4
2	การสร้างแรงบันดาลใจ	4.42	.63	มาก	2
3	การกระตุ้นทางปัญญา	4.38	.64	มาก	3
4	การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.43	.60	มาก	1
ค่าเฉลี่ยรวม		4.40	.59	มาก	

2. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความก้าวหน้าของงาน รองลงมา คือ ความสำเร็จในการปฏิบัติงานของบุคคล การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ และด้านค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความรับผิดชอบ

ตาราง 2 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเครือข่ายพรหมพิราม 3 โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อ	ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู	ระดับความคิดเห็น		ระดับ	ลำดับ
		($\bar{X}$)	S.D.		
1	ความสำเร็จในการปฏิบัติงานของบุคคล	4.52	.57	มากที่สุด	2
2	การได้รับการยอมรับนับถือ	4.50	.58	มาก	3
3	ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ	4.50	.58	มาก	3
4	ความรับผิดชอบ	4.50	.59	มาก	4
5	ความก้าวหน้าของงาน	4.53	.56	มากที่สุด	1
ค่าเฉลี่ยรวม		4.51	.55	มากที่สุด	

3. ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 3 ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเครือข่ายพรหมพิราม 3 โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู					ความพึงพอใจใน การปฏิบัติงานของครู โดยภาพรวม
	1. ความสำเร็จในการ ปฏิบัติงานของบุคคล	2. การได้รับการยอมรับ นับถือ	3. ลักษณะของงานที่ ปฏิบัติ	4. ความรับผิดชอบ	5. ความก้าวหน้าของ งาน	
1. มีอิทธิพลอย่าง มีอุดมการณ์	.798**	.819**	.825**	.757**	.713**	.824**
2. การสร้าง แรงบันดาลใจ	.893**	.895**	.917**	.848**	.816**	.920**
3. การกระตุ้น ทางปัญญา	.844**	.824**	.893**	.816**	.771**	.873**
4. การคำนึงถึง ความเป็นปัจเจกบุคคล	.874**	.879**	.913**	.840**	.800**	.905**
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยภาพรวม	.893**	.895**	.930**	.855**	.812**	.923**

** $p < 0.01$ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเครือข่ายพรหมพิราม 3 อภิปรายผลได้ ดังนี้

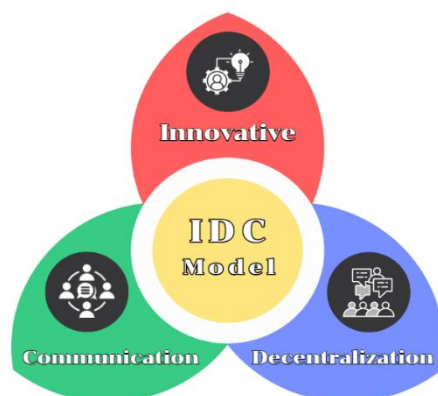
1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายพรหมพิราม 3 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนทิศทางการของโรงเรียน และมีอิทธิพลต่อครู บุคลากร และการดำเนินงานของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ ความสามารถ มีอุดมการณ์และคุณธรรม เพื่อสร้างแรงบันดาลใจ ส่งเสริมบรรยากาศที่ดีในการทำงาน และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครู โดยมีการสื่อสารที่ชัดเจน กำหนดเป้าหมายร่วมกัน สนับสนุนครูและบุคลากรให้เห็นคุณค่าของตนเอง และบทบาทหน้าที่ ส่งเสริมการทำงานร่วมกันด้วยความสามัคคี เพื่อบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาและสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริลักษณ์ สมิแจ่ม (2562) ที่พบว่า ผู้บริหารต้องได้รับการฝึกอบรมพัฒนาตนเองให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพตนเอง และจากการปฏิรูปการศึกษา การเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องมีการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ตามมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิชาติ คงเพชร (2565) ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอทั้งในด้านความรู้ความสามารถ กระบวนการและทักษะในการบริหาร และทัศนคติหรือเจตคติในการบริหารการศึกษาที่พัฒนาอย่างต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วันทนา ไม้จำปา (2566) ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเนื่องจากเป็นผู้ที่มีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อครูและบุคลากร รวมถึงส่งผลกระทบต่อทิศทางการดำเนินงานของสถานศึกษา ผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ มีอุดมการณ์พร้อมทุ่มเท เสียสละให้กับการทำงาน มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นที่ไว้วางใจในการทำงาน มีวิสัยทัศน์ และสามารถสื่อสารไปยังผู้ร่วมงาน กระตุ้นให้ผู้ร่วมงานเกิดจิตสำนึก คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ยินดีที่ตนได้เป็นส่วนหนึ่งในการทำงาน มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาสถานศึกษา

2. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเครือข่ายพรหมพิราม 3 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารเห็นความสำคัญของความพึงพอใจของครู ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ความสามารถหรือทักษะในการทำงาน ตรงกันข้ามหากการแก้ปัญหาหรือจิตใจบุคลากรไม่ถูกจุด อาจจะทำให้เกิดผลเสียกับการปฏิบัติงานได้ หากความพึงพอใจของครูอยู่ในระดับมาก จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พนมภรณ์ ศรีโคตร (2562) ที่พบว่า ครูมีความรู้สึกและทัศนคติที่ดีต่องานที่ปฏิบัติ มีความสุข ความเต็มใจ และความสนุกสนานกับงานที่ปฏิบัติ ทำให้ผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรณฤทธิ์ ดาบแก้ว (2566) ที่พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเครือข่ายพรหมพิราม 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเครือข่ายพรหมพิราม 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารแสดงออก

ถึงพฤติกรรมที่ดี เพื่อสร้างการยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ปรับเปลี่ยนการทำงานในแนวทางปฏิบัติใหม่ให้เห็นภาพที่ชัดเจน รวมถึงอธิบายกระบวนการทำงานเพื่อให้ทุกคนได้รับรู้และเข้าใจในบริบทของการทำงาน นอกจากนี้ การส่งเสริมให้ครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานจะช่วยสนับสนุนให้ผู้บริหารในการพัฒนาสถานศึกษาไปสู่การเติบโตและความสำเร็จในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิเชียร วิทย์อุดม (2554) ที่กล่าวว่า ผู้นำที่ใช้บารมีเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่แก่องค์กรสามารถพลิกฟื้นองค์กรที่มีปัญหาให้ประสบความสำเร็จได้ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นันทภรณ์ คล้ายชัย และคณะ (2566) ที่พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

ภาพ 1 ผังมโนทัศน์องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย ด้วยรูปแบบ “IDC Model”

ที่มา : อรุณญา อยู่ยงเกตุ (2568)

จากภาพแสดงผังมโนทัศน์องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเครือข่ายพรหมพิราม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 สามารถอธิบายรายละเอียดได้ ดังนี้

1. Innovative (I) ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำแนะนำ และให้โอกาสครูในการเรียนรู้ กระตุ้นให้ครูปฏิบัติงานด้วยเทคนิคใหม่ ๆ ส่งเสริมให้คิดริเริ่มในการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพสร้างความท้าทายและเสริมแรงบันดาลใจ ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยมอบหมายงานสอดคล้องกับความรู้ความสามารถ และความถนัดของครูแต่ละคน

2. Decentralization (D) ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสทางความคิด รับฟังและให้ความสำคัญกับครูทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน พร้อมทั้งกระจายอำนาจในการบริหารสถานศึกษาและส่งเสริมให้ครูมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อให้งานประสบผลสำเร็จ

3. Communication (C) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมบรรยากาศในการทำงานทั้งด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพและจิตใจ สามารถสื่อสารให้ครูเกิดความคาดหวังและมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน สร้างเจตคติ ให้ครูมองเห็นถึงเป้าหมายในการทำงานและเชื่อมั่นว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายด้วยความตั้งใจและเต็มใจ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 ผู้บริหารควรให้โอกาสครูในการเรียนรู้และกระตุ้นให้ครูเห็นวิธีการหรือแนวทางใหม่ ๆ และยอมรับถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มอบหมายงานให้สอดคล้องกับความรู้ ความสามารถ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเลื่อนไปสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น
 - 1.2 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับครูทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน มีความสุภาพและแสดงความเป็นมิตร มีการจ่ายอำนาจและส่งเสริมให้ครูมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อให้งานประสบผลสำเร็จ
 - 1.3 ผู้บริหารควรมีส่วนสำคัญในการสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาสร้างแรงบันดาลใจ สามารถสื่อสารให้ครูเกิดความคาดหวังและมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน สร้างเจตคติ ให้ผู้ตามมองเห็นถึงเป้าหมายในการทำงานและเชื่อมั่นว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายด้วยความตั้งใจและเต็มใจ
2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์
 - 2.2 ควรศึกษาแนวทางพัฒนาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูด้านความรับผิดชอบ
 - 2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเครือข่ายพรหมพิราม 3 ในเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- ชาลิตา วงศ์ใหญ่. (2564). การศึกษาความสัมพันธ์การใช้พลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพิจิตร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์ (2567). ภาวะผู้นำ แนวคิด ทฤษฎี เพื่อการประยุกต์ใช้ทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทภรณ์ คล้ายชัย และคณะ. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- บาหยัน โคตรพรมศรี และคณะ. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำฝ่ายบริการของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่. พิมพ์ครั้งที่10. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พนมภรณ์ ศรีโคตร. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

- พรณี ลีกิจวัฒน์. (2554). วิธีการวิจัยทางการศึกษา Research methods in education. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: มินิ เซอร์วิส ซัพพลาย.
- ภัสรารัตน์ จอมโชติ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู โรงเรียนบ้านบึง “อุตสาหกรรมนุเคราะห์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เยาวลักษณ์ เกิดซ้ำ. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- วันทนา ไม้จำปา. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- วิเชียร วิทยอุดม. (2554). ทฤษฎีองค์การ. กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์.
- วรรณยุทธิ์ ดาบแก้ว. (2566). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ศิริลักษณ์ สมี่แจ่ม. (2562). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส ขนาดกลาง สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุทธรัตน์ วิเศษพานิช. (2566). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการในยุคนวัตกรรมใหม่กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก เขต 3. (2567). นโยบายและจุดเน้นคุณภาพการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 งบประมาณ พ.ศ. 2567. พิษณุโลก: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก เขต 3.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- อภิชาติ คงเพชร. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.